

Posudek oponenta na diplomovou práci

Aleš Kabilka: Hra jako terapeutický proces s dětmi z rodin závislých
Katedra psychologie FF UK 2010

Téma předkládané práce je beze sporu významné. Každý, kdo se nad tématem zamyslí, si také patrně uvědomí, jak je obtížné vše náležitě zpracovat a jak namáhavé prakticky fungovat jako terapeut v daných podmínkách. Z práce jasně vyplývá autorovo osobní nasazení. Za tuto odvahu a elán zaslouží autor velkou pochvalu.

Předložená práce je klasicky dělená na část teoretickou a praktickou. Teoretická část začíná ujasněním pojmosloví (hra, závislost, alkoholismus, Gestalt apod.). To je docela dobrá myšlenka s předpokladem, že čtenář se bude s těmito termíny dále v práci setkávat. Navazuje vcelku rozsáhlá kapitola o hře (dělení apod.), po níž autor přechází k propojování s principy gestalt terapie, ujasňování významu definování hranic (jako podstatného fenoménu, kterému se bude v praktické části věnovat).

Praktická část je vlastně sdružením řady kazuistických ukázek práce se skupinou dětí (sdružení Anima). Je to dobře čitelné a může to sloužit jako inspirace pro všechny další terapeuty, kteří potřebují inspiraci.

V tomto smyslu jsem práci rozuměl. Nicméně jsem jako oponent povinen upozornit na momenty, které na práci považuji za problematické. Už na začátku práce bych očekával nějaké jasné formulování problémů/otázek, které se chystá autor objasnit, řešit. Nemohu to tam najít v nějaké přehledné podobě. Zajímalo by mě například, jestli zamýšlené terapeutické postupy (viz praktická část práce) jsou skutečně specifické pro práci s dětmi závislých. Autor sice konstatuje, že právě otázka hranic je u těchto dětí podstatná (doma je chaos apod.). Ale neplatí to i u dětí přehlížených, výchovně zanedbaných, nechtěných atd.? Nejsou ve světové literatuře nějaké výzkumy diferencující takové přístupy? Vlastně bych očekával, že teoretická část bude systematicky zkoumat, co bylo ve světě o tom všem napsané. V seznamu literatury nacházím pouze jednu časopiseckou studii (a v nich byl očekával nejnovější poznatky). K literatuře mám také poznámku: světové literatury v ní je opravdu málo. Že by to bylo tím, že opravdu takové studie nejsou? A dále: vzadu v seznamu je řada zdrojů, které nenacházím v textu. Proč tam tedy jsou? Nezapomněl je autor uvést? Na straně 33 a dále je zajímavý text „Herní terapie a gestalt modalita“. Pouze první odstavec je ukončen odkazem (a mimochodem, odkaz nemůže být za tečkou). Jde o původní myšlenky autora diplomové práce? Anebo kdo je autorem onoho grafu a dělení kontaktních stylů atd.? V praktické části, na str. 62 je uvedena tab. C, ale v textu na ni nemohu najít odkaz, resp. nějaký další komentář k ní. Také bych rád četl/slyšel stručný (tedy shrnující) závěr, tedy k čemu autor dospěl na základě teoretického přemýšlení i praktického ověřování. Občas by bylo dobré text stylisticky a gramaticky upravit (str. 73 uprostřed, 91 dole...).

Osobně lituji, že musím tak záslužné téma takto kritizovat.

Práci nicméně doporučuji k obhajobě s tím, aby při ní autor vše výše uvedené objasnil a event. uvedl na pravou míru.

Praha, 3.5. 2010


Jiří Šípek